

مجموعه مقالات

همایش تخصصی و ملی گردشگری نهند

به كوشش:

دكتر حسن بهرام نیا و محسن جانجان

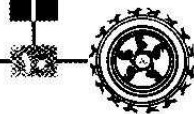
۱۳۹۷

سرآغاز سخن

با استعانت از خداوند متعال، اولین همایش تخصصی گردشگری نهاوند در ۲۲ و ۲۳ اردیبهشتماه ۱۳۹۷ در نهاوند برگزار شد. از آنجا که میراث طبیعی، فرهنگی، تاریخی و باستانی هر منطقه و اقلیم، بهعنوان شاخصی مهم در ایجاد صنعت توریسم و توسعه و پیشرفت کشورها در تمام دنیا شناخته شده و متعاقب آن، نقش پررنگ و غیرقابل انکاری شکوفایی اقتصادی و فرهنگی جوامع ایفا می‌کند. برگزاری این رویداد علمی و فرهنگی در شهرستان نهاوند می‌تواند امکان تبادل آخرین دستاوردها در زمینه گردشگری، توریسم و جغرافیای طبیعی را برای محققان و پژوهشگران این حوزه، با اسر کشور فراهم نماید. همچنین تقارن این همایش با انتخاب استان همدان بهعنوان پایتخت گردشگری کشورهای آسیایی (همدان ۲۰۱۸) فرصتی مغتنم خواهد بود که شهرستان نهاوند نیز از این رویداد سهمی داشته باشد و با ارائه راهکارهای علمی و عملی که توسط محققین و پژوهشگران بهعنوان خروجی این همایش ارائه می‌گردد، با درایت، برنامه‌ریزی و مسئولیت‌پذیری مدیران اجرایی استان و شهرستان، عایدی شود تا شاهد احیاء جایگاه واقعی این شهرستان در جذب توریسم و رشد و توسعه گردشگری باشیم. اما آنچه این همایش را از دیگر همایش‌های مشابه متمایز می‌کند، هدف و اهمیت آن است که تلاش می‌کند ظرفیت‌های ویژه و مغنول مانده این شهر کهن را به همهی علاقمندان به فرهنگ، تاریخ و طبیعت بکشد و دست‌نخورده، تمدن و تاریخ خفته در دل خاک آن معرفی نماید.

با توجه به ظرفیت‌های بالای طبیعی و گردشگری شهرستان نهاوند، لزوم توجه به این سرمایه‌ی عظیم طبیعی، ضرورت برگزاری همایشی با این محوریت بیش از پیش احساس می‌شد؛ لذا با همکاری، همراهی و پیگیری مسئولین محترم در حوزه ملی و استانی، به‌ویژه استاندار محترم همدان، مدیران کل و مسئولین اجرایی مرتبط با موضوع در شهرستان، همچنین با استفاده از توان و تجربیات علمی صاحب‌نظران دانشگاهی و تشکیل کمیته‌های مختلف ستاد برگزاری همایش، زمینه برای برگزاری همایشی مطلوب فراهم آمد؛ از این‌رو، از همهی

دست‌اندرکاران برگزاری و همه‌ی کسانی که با ارسال مقالات، سخنرانی و حضور در همایش در برگزاری آن نقش مؤثر داشته‌اند، تشکر می‌کنم. اجر و پاداش برتر و بزرگتر برای ایشان در نزد خداوند متعال خواهد بود.

در کتاب پیش‌رو سعی شده رویدادهای همایش و متن مقالات ارائه گردد. باشد که با استفاده از ظرفیت‌های ایجاد شده، در سایه‌ی همدلی و تبادل نظر علمی اساتید، صاحب‌نظران و دوست‌داران طبیعت و گردشگری، برگزاری این همایش به ارتقاء و کارآمدی هرچه بیشتر این صنعت طلایی که این روزها حلقه‌ی مفقوده‌ی توسعه و پیشرفت بشمار می‌آید، کمک نموده و عرصه را برای گسترش فعالیت‌های علمی و عملی در این حوزه فراهم آورد.

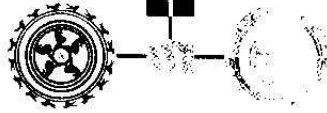
در ادامه از خداوند منان خواستارم، در مسیر خدمت‌گزاری به مردم و ارتقاء و پیشرفت و توسعه‌ی همه‌جانبه‌ی شهرستان نهاوند، یاری‌گر ما و سایر مسئولین بوده و هم‌رازی این فرصت‌ها را غنیمت بشماریم تا بتوانیم از این دست‌آورد گران‌بها و ارزشمند نهاوند استفاده را ببریم.

والله ولی التوفیق

دکتر حسن بهرام‌نیا

رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل تخصصی و ملی گردشگری نهاوند

اردیبهشت ۱۳۹۷

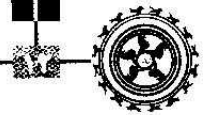

پیشگفتار

بی‌شک کن‌دیار نهاوند در تمام اعصار و قرون یکی از نقاط مهم و پُر رمز و راز ایران بزرگ است. این منطقه با بهره‌مندی از طبیعتی زیبا و بکر و غنی از آب و جنگل تا دشت‌ها و رودهای خروشان و غنای فرهنگی کم‌نظیر مایه‌ی حضور پُرصلابت مردم این ازاده‌ی این دیار بوده است. آنچه در سیر تاریخ و تمدن نهاوند از پیشینیان به این‌گان رسیده، کتمان‌ناپذیر است؛ اما به‌راستی ما چقدر در شناخت این فرهنگ و تمدن کوشیده‌ایم؟ مردمانی که امروز قدم به منطقه نهاوند می‌نهند، شاید هرگز ندانند چقدر دس‌بزنند که تپه‌ها و محوطه‌های تاریخی که در اطراف آن به‌چشم می‌خورد، ه‌حو: گیان، باباقاسم و لائودیسه، روزگاری پویا و پُر رونق بوده‌اند. امروزه به‌واسطه‌ی هم‌ن آثار تاریخی و طبیعی و سراب‌های کم‌نظیر موجود در این منطقه که تا سال‌ها پیش از ۲۰۰ اثر آن شناسایی شده نهاوند را به قطب مهم گردشگری بدل ساخته که با همتی شایسته می‌توان این ظرفیت غنی را در راستای رونق اقتصادی شهرستان به‌کار برد. خداوند بزرگ را شاکریم که با برگزاری همایش حاضر با موضوع ظرفیت‌های گردشگری نهاوند با رویکرد ارائه‌ی نتایج پژوهش‌های انجام‌سده برگ‌زرین دیگری از افتخارات شهرستان نهاوند با همت عالی اصحاب علم و اسر و روق، خورد. اینجانب بر خود لازم می‌دانم از تمامی عزیزانی که در پدید آمدن این همایش و خلق این اثر ارزشمند سهیم بوده‌اند کمال تشکر و سپاسگزاری خویش را ادا نموده و برای همگان توفیق روز افزون همراه با سلامتی و به‌روزی آرزو نمایم.

علی‌المیر

مدیر کل اداره میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری استان همدان

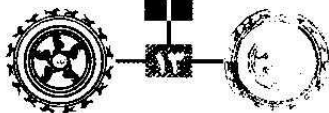

دیباچه

شهرستان نهاوند از جمله شهرهای ایران زمین در طول تاریخ کهن این مرزوبوم بوده است. همچنان که در اوایل دوره اسلامی دروازه‌ی ورود اسلام به ایران به‌شماره می‌رود. رشادت‌ها و دلاوری‌های این مردم، خصوصاً در دوره اسلامی زبان‌زد همگان است. گواه تاریخ و تمدن نهاوند تپه‌ها و محوطه‌های باستانی فراوانی است که تاریخ پُر رمزورازی را در خود جای داده‌اند. همچنان که به گواه باستان‌شناسان کد، تپه‌ی پُر افتخار این دیار هفت هزار ساله است. علاوه‌بر تاریخ و تمدن غنی این منطقه، طبیعت بکر زیبای نهاوند است؛ وجود چشمه‌سارها و سراب‌های نم‌زایی چون: سراب گاماسیاب، گیان، فارسبان، ملوسان، گنبد کبود، کنگاور کهنه، نقشه و... که تمامی منطقه را سیراب و به یک قطب بزرگ کشاورزی و گردشگری بدل می‌سازد. به‌همین سبب و به‌واسطه‌ی موقعیت خاص طبیعی، از جمله منابع طبیعی مناسب، دشت‌های میان‌کوهی و وجود ارتفاعات مشرف به دشت‌ها که مهم‌ترین آن کوه گرین است، از قدیم‌ترین ایام شاهد حضور گروه‌های انسانی بوده و محوطه‌های تاریخی و باستانی در جای‌جای این شهرستان پراکنده‌اند که همین ویژگی شهر نهاوند را به یک قطب گردشگری کم‌نظیر تبدیل نموده است. گردهمایی حاصل تلاش جمعی از علاقه‌مندان به حوزه‌ی گردشگری است که در اینجا بر خود لازم می‌دانم از همه‌ی این عزیزان قدردانی نمایم.

مراد ناصری

فرماندار شهرستان نهاوند

فهرست مطالب

- ۱۷ | شراب آبوهوایی و توسعه گردشگری در چشم‌اندازهای طبیعی شهرستان نهاوند
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۴۳ | نکرش بر شیرازی مکشوف از نهاوند (در قیاس با سایر آثار شیرسنگی مشابه)
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۷۳ | بررسی و تحلیل پتانسیل قابلیت‌های گردشگری طبیعی و تاریخی شهرستان نهاوند
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۸۷ | بررسی نقش گردشگری شهری بر توسعه فیزیکی شهرستان نهاوند
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۹۷ | از گیان تا گودین (معرفی راه باستانی گیان تا گودین به عنوان زیرساخت گردشگری در شهرستان نهاوند)
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۱۱۷ | بررسی نقش مشارکت مردم شهرستان نهاوند در توسعه گردشگری آن
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۱۳۳ | برنامه‌ریزی استراتژیک توسعه گردشگری روستایی شهرستان نهاوند در راستای سرمایه‌گذاری
به درآمدهای نفتی و اقتصاد مقاومگی
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۱۵۱ | بررسی مقایسه‌ای وضعیت گردشگری در چند استان کشور با تأکید بر استان‌های لرستان و همدان
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند
- ۱۷۳ | بررسی فرهنگ رفتاری گردشگران از تأثیرات و کارکردهای اکوتوریسم (مورد مطالعه: پارک جنگلی شوراب شهر خرم‌آباد)
نقشه‌های توپوگرافیک و هیدروگرافیک شهرستان نهاوند

- ۱۹۱ | بررسی امکان سنجی قابلیت‌های توریسم ورزشی با تأکید بر جاذبه‌های طبیعی ورزشی (مطالعه‌ی موردی استان همدان)
محمدرضا شمس‌الدین، سحر شمس‌الدین
- ۱۹۷ | بررسی پتانسیل‌های گردشگری شهرستان نهاوند
فریادیس محمدی، سحر شمس‌الدین
- ۲۱۷ | بررسی عوامل مؤثر بر رضایت گردشگران از جاذبه‌ها و محصولات مختلف گردشگری روستایی شهرستان نهاوند با استفاده از مدل سرو کوال
فاطمه‌اله‌نگر عباسی
- ۲۲۹ | استاده از برنامه‌ریزی راهبردی به‌منظور توسعه گردشگری شهری (مطالعه موردی شهر اراک)
سیدجواد توحیدی، آسمانه‌هاشمی، محمدحسین محمدی، محمدرضا توحیدی
- ۲۴۵ | راهبردهای توسعه با راهبردهای اقتصادی مبتنی بر گردشگری شهری (مطالعه‌ی موردی: شهر ملایر)
محمد محمدی، سارا شمس‌الدین
- ۲۷۳ | نقش گردشگری در توسعه روستاهای شهرستان ملایر
محمد محمدی، سارا شمس‌الدین
- ۲۹۱ | نقش صنعت گردشگری در توسعه پایدار نهاوند
محمد محمدی، سارا شمس‌الدین
- ۳۰۹ | نقش و جایگاه مجموعه ورزشی علیمرادیان در توسعه گردشگری شهرستان نهاوند
سید محمدعلی محمدی، سارا شمس‌الدین
- ۳۳۵ | بررسی پتانسیل‌های توریستی تپه جنگلی ابودر در افزایش میزان گردشگران: شهر نهاوند
سید محمدعلی محمدی، سارا شمس‌الدین
- ۳۵۹ | بررسی نقش و جایگاه صنعت گردشگری در توسعه شهرستان نهاوند
محمد محمدی، سارا شمس‌الدین
- ۳۷۹ | ارزیابی اثرات محیطی گردشگری با روش ماتریس (مطالعه موردی: سراب گاماسیاب نهاوند)
محمد محمدی، سارا شمس‌الدین
- ۳۸۹ | بررسی صنعت گردشگری (توریسم) بر توسعه پایدار شهری (مورد مطالعه شهر نهاوند)
سید محمدعلی محمدی، سارا شمس‌الدین

- ۴۱۱ | نقش صنعت گردشگری در توسعه پایدار شهری (منطقه مورد مطالعه: شهرستان نهاوند)
علی موقرباک، فاطمه قربانی، مجید شمسن
- ۴۳۹ | نقش صنعت گردشگری در توسعه پایدار شهرستان نهاوند (مورد مطالعه شهر نهاوند)
معصومه کانسانی
- ۴۵۷ | رویدادها و نقش آن در توسعه گردشگری (مورد مطالعه نوروزگاه‌ها در نهاوند)
علی خاکسار، اسماعیل همتی‌ازندریانی، محسن جانجان
- ۴۷۱ | بررسی و تحلیل پتانسیل و قابلیت‌های گردشگری طبیعی و تاریخی شهرستان نهاوند
ابراهیم جلیلی
- ۴۹۱ | گردشگری فرهنگی استان همدان با تأکید بر نمادهای مردم‌شناسی روستاهای همدان
پیار بیشمی
- ۵۱۱ | ویژگی‌های اکوتوریسمی گاماسیاب نهاوند
علیرضا شامی، حسن اسلامیان، علی اصغر وجدانی‌نودر، علی افشاری